

УДК 339.97:338.28

Антонюк Б.О
*аспірант кафедри міжнародної економіки
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана*

Гороховська Н.В.
*магістр програми Управління міжнародною конкурентоспроможністю
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана*

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ КОНКУРЕНТНОГО РОЗВИТКУ КИТАЮ В XXI СТОЛІТТІ

STRATEGIC WAYS OF THE COMPETITIVE DEVELOPMENT OF CHINA IN THE XXI CENTURY

АНОТАЦІЯ

У статті викладено результати досліджень щодо умов формування та розвитку міжнародної конкурентоспроможності КНР, досліджено механізми забезпечення високого конкурентного статусу країни на світовій арені, а також лідерства у XXI ст. Запропоновано використати досвід Китаю для реформування економіки України в сучасних умовах господарювання.

Ключові слова: КНР, міжнародна конкурентоспроможність, інновації, високі технології, пріоритети розвитку, економічний потенціал.

АННОТАЦИЯ

В статье изложены результаты исследований об условиях формирования и развития международной конкурентоспособности КНР, исследованы механизмы обеспечения высокого конкурентного статуса страны на мировой арене, а также лидерства в XXI веке. Предложено использовать опыт Китая для реформирования экономики Украины в современных условиях хозяйствования.

Ключевые слова: КНР, международная конкурентоспособность, инновации, высокие технологии, приоритеты развития, экономический потенциал.

ANNOTATION

The article summarizes the results based on the conditions of formation and development of international competitiveness of China. The mechanisms of implementation of its high competitive status in the world and its leadership in the 21st century have been investigated. The experience of China to reform the Ukraine's economy in modern economic conditions has been substantiated.

Keywords: Republic of China, international competitiveness, innovation, high technology, development priorities, economic potential.

Постановка проблеми. Одним із головних пріоритетів соціально-економічної політики держави в умовах глобалізації та нестабільності конкурентного середовища є формування конкурентоспроможної економіки. Перед науковцями постає завдання теоретичного осмислення та узагальнення відповідного досвіду країн – лідерів сьогодення, а перед урядами держав – розроблення ефективних національних стратегій конкурентного розвитку для досягнення глобальної конкурентоспроможності.

За останні десятиліття виважена політика уряду Китаю дала змогу країні стати другою за величиною економікою світу, найбільшим експортером товарів, другим за величиною імпортером товарів, другим за величиною одержувачем прямих іноземних інвестицій, найбільшим

власником валютних резервів тощо. Китай починає займати провідні позиції за фінансуванням науки і досліджень, високотехнологічним експортом, патентуванням, чисельністю науково-дослідницького персоналу, постійно зростаючою продуктивністю праці за рахунок створення сильного інноваційного складника.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед наукових праць, в яких досліджуються теоретичні основи конкурентоспроможності, аналіз причин і умов виникнення конкурентних переваг суб'єктів МЕН, а також проблеми забезпечення високої конкурентоспроможності окремих країн та пошуку ними новітніх форм її досягнення, необхідно виділити дослідження таких зарубіжних учених, як: М. Портер, Дж. Сакс, А. Харт, С. Коен, Р. Камані, Р. Хаггінс, Г. Хемел, К. Прахалад, Е. Харгадон, С. Харісон, Г. Чесброу, Й. Шумпетер, Лі Цзяньпін, Ван Цінан, Лі Ціанціан та багато інших.

Однак у сучасній науковій літературі недостатньо повно розкрито теоретико-методологічні підходи до визначення конкурентоспроможності країн; потребують комплексного аналізу економічної політики КНР і її впливу на економічний розвиток та глобальну конкурентоспроможність. Це зумовило вибір теми та ключові дослідницькі завдання.

Мета статті полягає у комплексному дослідженні глобальної конкурентоспроможності Китаю, факторів її формування та нарощення, аналізі конкурентного потенціалу та ефективності його реалізації і забезпечення стратегічних напрямів нарощення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжнародна конкурентоспроможність країн стає імперативом економічного розвитку і забезпечення їх національної економічної безпеки. За результатами щорічного звіту глобальної конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму Китайська Народна Республіка в 2014–2015 рр. знаходиться на другому етапі економічного розвитку, що базується на ефективності та продуктивності функціонування економіки та займає 28-е місце у рей-

тингу Глобального індексу конкурентоспроможності серед 140 країн світу. У рейтингу КНР знаходиться поряд із такими країнами, як Австрія (23-е місце), Ірландія (24-е місце), Саудівська Аравія (25-е місце), Республіка Корея (26-е місце) та Ізраїль (27-е місце).

Разом із тим необхідно зазначити, що Китай міцно тримає свої позиції та впевнено їх покращує. Якщо ще 10 років тому, у 2005 р., Китай займав у рейтингу 46-ту позицію з результатом у 4,29 бали, то з року в рік цей показник зростає, і сьогодні у звіті за 2015–2016 рр. Китай займає 28-му позицію з результатом у 4,89 бали. Важливо також зазначити, що попри існування багатьох проблем Китай залишається лідером серед країн БРІКС за глобальним індексом конкурентоспроможності та з великим відривом випереджає Росію (45-е місце), Південну Африку (49-е місце), Бразилію (75-е місце) та Індію (55-е місце). Аналізуючи зміну індексу глобальної конкурентоспроможності серед країн БРІКС, можна відмітити позитивну тенденцію в розвитку Російської Федерації, яка піднялася з 67-го місця в рейтингу 2012 р. на 45-е в 2015 р., забезпечивши підвищення індексу з 4,20 балів до 4,53 (табл. 1).

Таблиця 1
Глобальний індекс конкурентоспроможності країн БРІКС, 2012–2014 рр.

Країна	2013–2014	2014–2015	2015–2016
Бразилія	4.33	4.34	4.23
Росія	4.25	4.37	4.53
Індія	4.28	4.21	4.19
Китай	4.84	4.89	4.66
ПАР	4.37	4.35	4.51

Джерело: складено авторами на основі звітів ВЕФ із глобальної конкурентоспроможності

Взагалі, як зазначають експерти Всесвітнього економічного форуму, Азійсько-Тихоокеанський регіон розвивається набагато швидшими темпами, ніж решта світу. Саме тут зосереджені три з десяти лідерів рейтингу конкурентоспроможності (Сінгапур, Японія, Гонконг); лідери категорії «нові азійські країни, що розвиваються» (Тайвань, Нова Зеландія та Малайзія); такі економічні гіганти, як Китай та Індія.

За даними Міжнародного валютного фонду, у 2014 р. Китай обійшов США та решту країн світу за обсягами ВВП за паритетом купівельної спроможності. ВВП Китаю за ПКС у 2014 р. становить 17 617,3 млрд. дол. США, Сполучених Штатів Америки – 17 418,9 млрд. дол. США. Досить високі результати Китай має і у сьомій категорії «Макроекономічне середовище» займаючи восьме місце в рейтингу за такими показниками, як інфляція і валові національні заощадження. На невисокому рівні залишаються якість системи освіти (56-е місце); якість навчання математичним і природним наукам (49-е місце); якість управління в школах (85-е місце); доступ до мережі Інтернет у

школах (47-е місце). Слабким залишається фінансовий ринок та технологічний складник розвитку. Хоча певних зрушень було досягнуто у питаннях доступу до кредитів (21-е місце) та у доступності венчурного капіталу (16-е місце).

Результати звіту про конкурентоспроможність доводять, що інноваційна сфера залишається пріоритетною для уряду Китаю і потребує подальшого розвитку. За останні роки було втілено в життя багато проектів та реформ для підвищення інноваційності економіки Китаю: постійно зростають витрати на дослідження та розробки (23-е місце в рейтингу); зростають витрати уряду на закупівлю передових технологій (10-е місце); уряд підтримує кооперацію університетів та приватного сектора у питаннях проведення досліджень, невпинно зростає обсяг високотехнологічного експорту та імпорту тощо. Завдяки такій злагодженій роботі уряду Китай із року в рік займає все вищі позиції за показниками інноваційності (рис. 1).



Рис. 1. Багатокутник глобальної конкурентоспроможності КНР, 2015 р.

Джерело: складено на основі [1]

Таким чином, Китай розвивається швидшими темпами порівняно з іншими країнами Азії та демонструє кращі перспективи розвитку. Китайська економіка займає лідируючі позиції за обсягом ринку та показниками макроекономічного середовища. Разом із тим існує дисбаланс у розвитку багатьох сфер діяльності, що негативно впливає на загальну ситуацію. Досить низькими залишаються ефективність функціонування інституцій, технологічна готовність та інноваційність економіки.

Стрімке зростання китайської економіки спонукало активні дискусії навколо питання глобального економічного лідерства КНР у найближчому майбутньому. У 2014 р. обсяг ВВП Китаю становив близько 60% ВВП Сполучених Штатів Америки (порівняно з 59% у 2013 р.), але цей розрив поступово скорочується завдяки високим темпам зростання ВВП Китаю. Про-

гнозовані показники на 2015 р. підтверджують гіпотезу глобального лідерства КНР, адже зрив у показниках буди лише зростати. Так, за прогнозами Міжнародного валютного фонду, ВВП Китаю за ПКС стабілізується на рівні 18 975,9 млрд. дол. США, тоді як ВВП США виросте лише до рівня 18 124,7 млрд. дол. США.

Незважаючи на поступове вповільнення розвитку економіки Китаю, показники темпу приросту ВВП є одними з найвищих у світі. Для порівняння зазначимо, що за останні десять років найвищі темпи приросту ВВП США були в 2004 р. та становили 3,8% на рік, Німеччини та Японії – у 2010 р. та становили 4,1% та 4,7% відповідно. У 2014 р. темпи приросту ВВП США становлять лише 2,39%, Німеччини – 1,6%, показник Японії мав негативний результат – -0,6% (рис. 2).

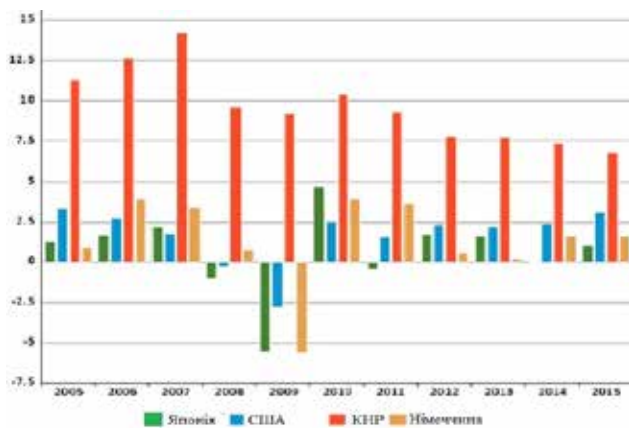


Рис. 2. Щорічні темпи зростання ВВП Китаю, США, Японії та Німеччини, 2005–2015 рр.

Джерело: складено авторами на основі даних МВФ

Разом із тим великий обсяг ВВП не є однією та достатньою умовою для досягнення глобального економічного лідерства країни, адже в Китаї досить низькими залишаються економічні показники на душу населення, слабко розвинений соціальний захист та захист навколишнього середовища. Тому для оцінки потенціалу економічного лідерства не лише КНР, а й будь-якої іншої країни необхідно провести ґрунтовний аналіз головних факторів, що будуть впливати на розвиток держави у найближчому майбутньому.

Економічний потенціал глобального лідерства КНР можна оцінити за методикою, яка розроблена експертами всесвітньовідомої консалтингової компанії KPMG, що в 2013 р. опублікувала звіт «Майбутня держава 2030: Глобальні мегатренди та їхній вплив на уряди». Завдяки глобальним мегатрендам можна зосередитись на основних чинниках впливу на розвиток держав у найближчі десятиліття: демографії, економічному взаємозв'язку, зміні клімату, розширенні можливостей для особистості, державному боргу, дефіциті ресурсів, високоефективній технології, зміні балансу сил в економіці та урбанізації.

Головним мегатрендом, що має місце сьогодні та впливатиме на розгортання світової економічної ситуації в найближчому майбутньому, є зміна балансу сил в економіці. Так, країни, що розвиваються, набирають усе більших темпів розвитку, тоді як розвинені країни зазнають стабільного вповільнення розвитку. Такі країни, як Китай, Індія, Бразилія, Росія, ПАР, Мексика, Індонезія, перетворюються на важливих гравців на міжнародній арені та дедалі потужніше впливають на тенденції та обсяги міжнародної торгівлі, створюючи нові канали пропозиції та попиту. Таким чином, країнам потрібно зважати на нові точки сили та потенційні ринки для налагодження міжнародних коопераційних зав'язків.

На сьогодні КНР є найбільшим торговим партнером Африканського континенту. Така співпраця Китаю з Африкою сприяла просуванню його політичних та економічних інтересів, зокрема в енергетичних питаннях, забезпечуючи приплив енергетичних та інших ресурсів [2].

Наступним мегатрендом, що матиме вирішальне значення у розвитку країн, є зростання взаємозалежності глобальної економіки, збільшення рівнів міжнародної торгівлі та потоків капіталу тощо. Китай, розвиваючись за моделлю експортоорієнтованої економіки, забезпечив свій значний ріст завдяки міжнародній торгівлі, але на сьогодні він обирає новий шлях розвитку. У листопаді 2012 р. на XVIII з'їзді КПК отримала своє офіційне закріплення нова економічна політика, метою якої є формування в Китаї економічної моделі, схожої на моделі розвинених країн світу. Шляхами переходу до нової політики є:

- акцентування на інноваційних факторах зростання і проголошення однієї з пріоритетних цілей – створення в Китаї інноваційної економіки;
- зміна факторів зростання: ріст економіки має забезпечуватись за рахунок зростання внутрішнього попиту за збереження важливості експорту, але вже не як основного двигуна економічного розвитку країни;
- стимулювання експорту високотехнологічної продукції;
- орієнтація на екологічну безпеку під час вибору механізмів здійснення економічної політики.

Вже сьогодні спостерігається зміна в структурі експорту Китаю. Збільшення витрат на розвиток інноваційної сфери принесло свої результати. Варто лише поглянути на динаміку частки високотехнологічного експорту Китаю: якщо в 2005 р. високотехнологічний експорт становив 19% від загального обсягу експорту, то в 2013 р. цей показник зріс до 27%. Для порівняння: частка високотехнологічного експорту США у 2013 р. становила 17,3%, Японії – 16,8%, Німеччини – 16,2%.

Ще одним важливим показником, що говорить про зростання міжнародної кооперації, є

прямі іноземні інвестиції з-за кордону. За даними звіту World Investment Report 2014, що щорічно розробляється експертами ЮНКТАД, Китай уже котрий рік поспіль стає другим найбільшим реципієнтом прямих іноземних інвестицій (ПІІ) після Сполучених Штатів Америки. У 2014 р. обсяг прямих іноземних інвестицій у китайську економіку становив 124 млрд. дол. США. Порівняно з 2013 р. це на 3 млрд. дол. США більше [3].

На думку експертів КРМГ, державний борг буде суттєвим обмеженням для фіскальних та політичних можливостей до 2030 р. та в майбутньому. Уряди країн повинні навчитися контролювати державний борг і знаходити нові шляхи надання державних послуг, адже це впливатиме на їхню здатність реагувати на основні соціальні, економічні та екологічні виклики [9]. Так, Валовий державний борг КНР у 2014 р. становив 41,06% від ВВП, що є досить низьким показником порівняно з іншими країнами. Так, у 2014 р. державний борг Японії становив 246,14% від ВВП, Бельгії – 106,57%, США – 105,06%, Сінгапуру – 97,77%, Франції – 97,01%. Та незважаючи на те що державний борг Китаю за міжнародними стандартами залишається досить низьким, можна виділити певні тривожні моменти. Так, 55% державного боргу приходить на органи місцевого самоврядування. Запозичення місцевих органів влади зростали в середньому на 27% на рік із 2007 р., що в 2,5 рази перевищує темпи запозичень центрального уряду [10].

Не менш важливими є процеси урбанізації. За прогнозами, до 2030 р. понад дві третини населення Китаю, Індонезії, Нігерії та Гани житимуть у великих містах, а кількість населення міста Лагос зросте на рекордні 13 млн. осіб. До цього часу 40% із 50-ти найбільших міст світу (виходячи з ВВП у незмінних цінах) будуть китайськими. Також на великі міста ринків, що розвиваються, очікують суттєві галузеві зміни. У містах із більшими можливостями для зростання відбудеться розширення виробництва, а в таких містах, як Пекін, активується сектор фінансових послуг [5].

За прогнозами, обсяги виробництва 150-ти найбільших міст Китаю збільшаться втричі – з 8 трлн. дол. США станом на сьогодні до 25 трлн. дол. США до 2030 р. Містобудівний план Китаю, оголошений урядом у березні, ставить у центр розвитку міського споживача і характеризується амбітними планами щодо покращання залізничної інфраструктури, зменшення шкідливих викидів в атмосферу та забезпечення придатності великих міст для наступного покоління. Пришвидшення впровадження в Китаї «зелених технологій» потенційно може збільшити економічне зростання в період з 2025 по 2030 р. у середньому на 0,7% на рік [5].

Виважена політика уряду дала Китаю змогу перейти до політики відкритої економіки, заснованої на експортоорієнтованій моделі розвитку таким чином, що зростання валютної виручки

від продажів направляється на інвестування техно- і наукоємності економіки, освоєння новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, упровадження сучасних схем промислової логістики тощо. Саме інноваційний шлях розвитку Китаю, нарощення темпів витрат на НДДКР, кількості дослідників, підтримка та стимулювання інноваційного розвитку можуть забезпечити подальший стрімкий розвиток Китаю та досягнення глобального економічного лідерства в майбутньому

Середньострокові пріоритети розвитку КНР розроблені урядом до 2020 р. «Середньо- та довгостроковий план наукового та технологічного розвитку 2006–2020 рр.» почав готуватися ще в 2003 р. Більш ніж 2 000 вчених, інженерів та керівників компаній були об'єднані в групу стратегічних досліджень для визначення критичних проблем та пошуку можливостей розвитку в 20 основних сферах, що мають найбільше значення для Китаю.

Таким чином, головною стратегічною метою КНР є здобуття позиції світового інноваційного лідера в науково-технологічній сфері. За планом економіка Китаю має стати інноваційно орієнтованою до 2020 р., а до 2050 р. Китай має стати одним зі світових лідерів у науково-технологічній сфері. Згідно з планом, Китай збільшить витрати на НДДКР до 2,5% від ВВП, що постійно зростає до 2020 р. Для порівняння: витрати на НДДКР у 2005 р. становили 1,34%, а в 2014 р. уже сягають 2%. Планується підвищити вплив технологічної сфери на економічне зростання на більш ніж 60% та зменшити залежність від технологічного імпорту до 30%. Окрім вищезазначеного, Китай має увійти до п'ятірки лідерів світу за кількістю патентів на винаходи та збільшити цитованість китайських учених та дослідників.

Довгострокові стратегічні плани розвитку КНР також викладені у звіті «Китай 2030 – будуючи сучасне, гармонійне та креативне суспільство», що був розроблений за сприяння Міністерства фінансів КНР, Науково-дослідного центру розвитку КНР та Світового банку. Аналізуючи показники розвитку Китаю за останні десятиліття та ситуацію у світі, дослідники розробили нову довгострокову національну стратегію, виокремивши шість основних напрямів розвитку, що дадуть змогу використати потенціал китайської економіки та подолати ті виклики, що постали на шляху її розвитку. До шести напрямів розвитку відносять [6]:

- реалізацію структурних реформ для зміцнення основ ринкової економіки через переосмислення ролі уряду; реформування та реструктуризацію підприємств і банків; розвиток приватного сектору; заохочення конкуренції; запровадження земельних, фінансових та трудових реформ;

- розвиток інноваційної сфери та створення відкритої інноваційної системи, що спонукатиме китайські підприємства не лише прово-

дити та використовувати власні дослідження, а й брати участь у глобальних загальносвітових інноваційних та дослідницьких проектах;

– розвиток зелених технологій через використання ринкових стимулів, правил, державних інвестицій, промислової політики тощо, адже підвищуючи ефективність використання енергії, Китай не лише поліпшить рівень добробуту населення, а й зможе вирішити дедалі більші екологічні проблеми;

– сприяння розширенню можливостей та соціального захисту для всіх людей через надання однакового доступу до робочих місць, фінансів, якісних соціальних послуг і соціального страхування;

– створення стійкої фіскальної системи шляхом мобілізації додаткових коштів і забезпечення місцевого уряду достатнім фінансуванням для виконання їхніх обов'язків;

– розвиток взаємовигідних відносин із рештою світу. Китай має стати активним гравцем світової економіки, членом різних міжнародних організацій та використовувати переваги членства в національних інтересах.

В основу нової стратегії Китаю покладено декілька характеристик. По-перше, це поліпшення якості того економічного зростання, що ми спостерігали в останні десятиліття. Зрушення, досягнуті Китаєм, мають відобразитися не лише у кількісному вираженні, а й в якісному. Зростання доходів повинно супроводжуватися збільшенням можливостей для дозвілля, покращанням стану навколишнього середовища, розвитком мистецтва, культурних заходів, почуттям економічної та соціальної безпеки.

По-друге, зростання має бути збалансованим та стійким. Вражаючий розвиток Китаю в останні десятиріччя був занадто капіталозатратним, орієнтованим лише на промисловість, та занадто залежав від експорту. Починаючи з 90-х років постійно зростає нерівність та розшарування населення. На сьогодні в Китаї проживає більше 1 млн. мільйонерів, тоді як 170 млн. людей живуть на менше ніж 2 долари США на день. Необхідно збільшити частку витрат населення на послуги і споживання, адже і дохід на душу населення збільшується. Потрібно досягти більшого балансу у виробництві і наданні послуг, у розподілі доходів між капіталом і працею, а також між сільськими і міськими домогосподарствами.

Третьою характеристикою нової стратегії є зміцнення інновацій і творчості. Зростання промислового виробництва, як і раніше, буде важливим фактором зростання економіки, але розвиток ринку послуг повинен стати пріоритетним завданням на найближчі десятиліття. Такі послуги, як наукові дослідження і розробки, фінанси, логістика, навчання, інформаційні послуги та післяпродажне обслуговування, мають стати пріоритетними. Необхідною є подальша інтеграція у світову економіку і поглиблення спеціалізації, а також участь у

глобальних дослідницьких проектах і маркетингових заходах. Якщо Китай успішно сформує культуру відкритих інновацій, то сектор послуг також може бути важливим бенефіціаром, що допоможе Китаю на шляху до одержання статусу світового експортера високоякісних послуг.

Четвертою характеристикою є повне використання людського потенціалу. У планах зазначено максимальне забезпечення рівності усіх громадян суспільства, і рівність стосується не лише державних послуг з охорони здоров'я чи освіти, а й економічних можливостей, таких як доступ до роботи, фінансування, отримання можливостей для започаткування власного бізнесу тощо. Одним зі способів досягнення рівності на підприємствах та у фінансовому секторі буде заохочення конкуренції на ринках факторів виробництва (праці, землі та капіталу), а також товарних ринках. Підвищити рівень конкуренції можна шляхом збільшення експорту з-за кордону і зниження імпортичних бар'єрів. Окрім того, потрібно стимулювати малий та середній бізнес, спрощуючи вхід та вихід фірм на внутрішній ринок та забезпечуючи ширший доступ до фінансування.

До 2050 р. Китай, США та Індія можуть зайняти позиції найбільших економік світу (саме в такому порядку) з великим відривом від Бразилії, яка вийде на четверте місце, випередивши Японію. Очікується, що обсяг ВВП Китаю до 2050 р. досягне 53,9 трлн. дол. США, тоді як обсяг економіки США становитиме 38 трлн. дол. США. В Індії показник становитиме 34,7 трлн. дол. США, а ВВП Бразилії та Японії – 8,82 і 8,06 трлн. дол. США відповідно.

Китай та Індія будуть розвиватися набагато швидшими темпами, ніж сьогоднішні розвинені країни. Середній приріст ВВП Китаю протягом 2012–2030 рр. становитиме 6,6%, Індії – 6,7%. Отже, світові економічні перспективи значною мірою залежать від Сходу і Півдня планети. Держави, що розвиваються, дають більше 50% світового економічного зростання і 40% інвестицій. Їх внесок у зростання глобальних інвестицій становить понад 70%. Зараз вклад Китаю в півтора рази більше обсягу вкладень США. Як покаже модель Світового банку, що враховує майбутню економічну багатополарність, Китай, незважаючи на невелике уповільнення економічного розвитку, забезпечуватиме понад третину світового зростання вже до 2025 р. Це набагато більше рівня будь-якої іншої економіки.

Висновки. Враховуючи глобальні мегатренди, що впливатимуть на розвиток країн у найближчі десятиліття, та аналіз політики Китаю, що формується на інноваційному лідерстві, можна виокремити основні засади для подальшого розвитку України:

– активно сприяти зміцненню співробітництва влади, бізнесу, науки, освіти та громадських організацій в інноваційних мережевих структурах на засадах державно-приватного партнерства та відкритих інновацій;

– розробити ефективну науково-технічну та інноваційну політику під час формування та реалізації державних науково-технічних програм (довгострокових та короткострокових) у сфері нанотехнологій, альтернативних джерел енергетики та екологічно чистої продукції, адитивного виробництва та інформаційно-комунікаційних технологій, а особливо у сфері робототехніки;

– необхідна державна підтримка вчених і винахідників, які володіють нетрадиційним мисленням, мають оригінальні ідеї та конкретні винаходи, а результати їхніх досліджень – велику наукову цінність для держави. Фінансування академічного та університетського секторів науки має стати здебільшого грантовим, що може здійснюватися через створений науковий фонд, фонди цільового спрямування, у тому числі приватні благодійні, особливо венчурні;

– створити та розвивати зони технологічного розвитку, індустріальні парки, які забезпечують оперативну комерціалізацію нових знань та технологій у промисловості.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. The Global Competitiveness Report 2014 – 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2014-2015>.
2. Foreign direct investment (FDI) OECD Data [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://data.oecd.org/fdi/fdi-flows.htm#indicator-chart>.
3. World Investment Report 2014 Investing in the SDGs: An Action Plan UNCTAD [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2014_en.pdf.
4. China's Economy Realized a New Normal of Stable Growth in 2014 National Bureau of Statistics of China / 20/01/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201501/t20150120_671038.html.
5. R-D personnel by sector of employment and occupation [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=PERS_OCCUP.
6. China 2030. The World Bank. Development Research Center of the State Council, the People's Republic of China [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/China-2030-complete.pdf>.
7. Emerging Best Practices of Chinese Globalizers: Develop the Innovation Models 2015 World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www3.weforum.org/docs/WEF_Chinese%20Globalizers_2015_EN.pdf.
8. China Outlook 2015 KPMG [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kpmg.com/CN/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/China-Outlook-2015-201501-v1.pdf>.
9. Future State 2030: The global megatrends shaping governments KPMG [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/future-state-government/Documents/future-state-2030-v3.pdf>.
10. China Outlook 2015 KPMG [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kpmg.com/CN/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/China-Outlook-2015-201501-v1.pdf>.